

**SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO
Z GEOGRAFII
DLA KLASY SIÓDMEJ**

WYMAGANIA Z GEOGRAFII dla klasy VII :

1. Materiały obowiązujące na geografii:

- zeszyt (*podpisany na okładce i pierwszej stronie*) - braki uczeń uzupełnia w ciągu dwóch tygodni,
- podręcznik – R. Malarz, T. Rachwał, M. Szubert, Planeta Nowa 7, Podręcznik do geografii dla siódmej klasy szkoły podstawowej, wydawnictwo Nowa Era

2. Zasady oceniania (zgodnie z zapisem w Statucie).

ocena wagi 5 – (np.) całogodzinne sprawdziany (prace klasowe) podsumowujące zdobytą wiedzę i umiejętności po przerobieniu działu (termin i dokładny zakres materiału ustalany jest tydzień wcześniej);

ocena wagi 3 – kartkówki, odpowiedzi ustne, projekt;

ocena wagi 1 – prace indywidualne, prace grupowe, aktywność.

3. Wymagania edukacyjne zgodnie z podstawą programową:

1. Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów.
2. Poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników.
3. Poznanie głównych cech środowisk geograficznych Polski- własnego regionu oraz najbliższego otoczenia- „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata.
4. Poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz potrzeby dostrzegania racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.
5. Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.
6. Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.
7. Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.
8. Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną.
9. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.

4. Zasady poprawiania ocen:

Uczeń nieobecny w dniu, w którym pozostali uczniowie piszą sprawdzian lub kartkówkę, ma obowiązek w ciągu 2 tygodni po powrocie do szkoły do napisania zaległej pracy w terminie ustalonym przez nauczyciela. Uczeń może poprawić każdą ocenę, jednak musi poinformować o tym nauczyciela w terminie 14 dni od wystawienia oceny i w tym samym terminie tę ocenę poprawić.

5. Nieprzygotowanie do zajęć:

Uczeń ma prawo do **trzykrotnego** nieprzygotowania do zajęć.

Jako nieprzygotowanie rozumie się:

- brak zeszytu,
- brak niezbędnych przyborów,
- nie przygotowanie się z 3 ostatnich lekcji.

6. Konsultacje:

- uczeń może poprawić oceny zgodnie z WZO,
- uczeń może uzupełnić braki spowodowane nieobecnością lub niezrozumieniem omawianych na lekcjach zagadnień,
- rodzic może skontaktować się z nauczycielem przedmiotu.

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Poziomy wymagań a ocena szkolna: Wyróżnia się następujące wymagania programowe:

PODSTAWOWE: A – zapamiętanie wiadomości B – rozumienie wiadomości C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych [*konieczne (K), podstawowe (P), rozszerzające (R)*]

PONADPODSTAWOWE: D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych [*dopełniające (D) i wykraczające (W)*]

Wymagania konieczne (K) obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające dalszą naukę, bez których uczeń nie będzie w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Wymagania podstawowe (P) obejmują wymagania z poziomu K oraz wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie nauki.

Wymagania **rozszerzające (R)** obejmują wymagania z poziomów K i P oraz wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, dotyczące zagadnień bardziej złożonych i nieco trudniejszych, przydatnych na kolejnych poziomach kształcenia.

Wymagania **dopełniające (D)** obejmują wymagania z poziomów K, P i R oraz wiadomości i umiejętności złożone dotyczące zadań problemowych o wyższym stopniu trudności.

Wymagania **wykraczające (W)** obejmują stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Wymagania na poszczególne oceny szkolne:

- ocena dopuszczająca – wymagania z poziomu K,
- ocena dostateczna – wymagania z poziomów K i P,
- ocena dobra – wymagania z poziomów: K, P i R,
- ocena bardzo dobra – wymagania z poziomów: K, P, R i D,
- ocena celująca – wymagania z poziomów: K, P, R, D i W.

Dla uczniów z obniżonymi (z opinią o dostosowaniu do indywidualnych potrzeb): treści podstawy programowej są takie same jak dla pozostałych uczniów; dostosowane są warunki ich prezentowania.

Wymagania na poszczególne oceny				
Dopuszczająca [2]	Dostateczna [3]	Dobra [4]	Bardzo dobra [5]	Celująca [6]
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej - podaje całkowitą powierzchnię Polski •wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie -wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i> -wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacjalna)</i> -wymienia formy terenu utworzone 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej - opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy -wskazuje na mapie przebieg granic Polski -omawia proces powstawania gór -wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski - opisuje dzieje Ziemi -wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny - charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy - opisuje cechy różnych typów genetycznych gór -przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata -charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski -omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozdzieli konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski -charakteryzuje jednostki geologiczne Polski -wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze -przedstawia proces powstawania lodowców -wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski -przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski -rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski -podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce -opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy -wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski -wykazuje zależność między występowaniem zlodowceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski -opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze -wykazuje wpływ zmienności pogody

<p>na obszarze Polski przez lądolód skandynawski</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie -wymienia główne rodzaje skał -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> -wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego -podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski -wymienia elementy klimatu -wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobowa temperatura powietrza</i> -wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce -określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce -wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowe</i> -wskazuje na mapie główne rzeki Polski -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> -wymienia przyczyny powodzi w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce -omawia złodowacenia na obszarze Polski -opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe -porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy -dokonuje podziału surowców mineralnych -podaje cechy klimatu Polski -podaje różnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej -rozpoznaje typy ujść rzecznych -opisuje zjawisko powodzi -wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią -wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych -omawia wielkość i głębokość Bałtyku -charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata -opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku -opisuje wybrane typy gleb w Polsce -przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski 	<p>ukształtowania powierzchni Europy i Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> -opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej -omawia warunki klimatyczne w Europie -charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce -omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce -odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów -wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce -wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry -opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry -wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce -określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników -charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku -omawia powstawanie gleby -wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych -omawia funkcje lasów -ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce -wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski -omawia ważniejsze typy jezior w Polsce -przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej -omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki -omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku -omawia procesy i czynniki glebotwórcze -opisuje typy lasów w Polsce -opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski 	<p>w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody -ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce -omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce -wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego -ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb -ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce -podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego -planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
--	---	---	--	---

<p>-określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego</p> <p>-wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny</p> <p>-omawia linię brzegową Bałtyku</p> <p>-podaje główne cechy fizyczne Bałtyku</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i></p> <p>-wymienia typy gleb w Polsce</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i></p> <p>-wymienia różne rodzaje lasów w Polsce</p> <p>-wskazuje parki narodowe na mapie Polski</p>	<p>-omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce</p> <p>-podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu</p> <p>-charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce</p>			
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską</p> <p>-wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i></p> <p>-wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i></p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich</p> <p>-prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej</p> <p>-omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018</p> <p>-omawia przestrzenne różnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce</p> <p>-omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw</p> <p>-wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.</p> <p>-oblicza współczynnik przyrostu naturalnego</p> <p>-podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce</p> <p>-omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce</p> <p>-porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci</p> <p>-oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski</p> <p>-opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce</p> <p>-opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-omawia podział administracyjny Polski</p> <p>-omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy</p> <p>-analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski</p> <p>-omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski</p> <p>-oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce</p> <p>-charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>-wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich</p> <p>-omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce</p> <p>-przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski</p> <p>-analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego</p> <p>-analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce</p> <p>-ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie</p> <p>-ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich</p> <p>-omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce</p>

<p>-odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i></p> <p>-wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i></p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i></p> <p>-wymienia przyczyny migracji wewnętrznych</p> <p>-odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski</p> <p>-wymienia główne skupiska Polonii</p> <p>-wymienia mniejszości narodowe w Polsce</p> <p>-wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia</i>,</p> <p>-odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i></p>	<p>-wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce</p> <p>-omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce</p> <p>-podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>-wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce</p> <p>-określa kierunki napływu imigrantów do Polski</p> <p>-wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności</p> <p>-charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce</p> <p>-podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce</p> <p>-podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce</p> <p>-wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady</p> <p>-wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną</p> <p>-omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich</p>	<p>-porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy</p> <p>-omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>-wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności</p> <p>-analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego</p> <p>-przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich</p> <p>-określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach</p> <p>-charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce</p> <p>-omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce</p> <p>-porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy</p> <p>-analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce</p> <p>-omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy</p>	<p>-omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach</p> <p>-analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych</p> <p>-omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji</p> <p>-omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy</p> <p>-określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy</p>	<p>-omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej</p> <p>-identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich</p>
---	--	--	---	---

<p>-wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie -wymienia funkcje miast -odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy -wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich -wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast</p>				
3. Rolnictwo i przemysł Polski				
<p>Uczeń: -wymienia funkcje rolnictwa -wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce -wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> -wymienia główne uprawy w Polsce -wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> -wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce -wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich -dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy -wymienia funkcje przemysłu -wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej -wymienia źródła energii -wymienia typy elektrowni</p>	<p>Uczeń: -opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce -przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce -wymienia główne rejon warzywnictwa i sadownictwa w Polsce -przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce -wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce -omawia cechy polskiego przemysłu -wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski</p>	<p>Uczeń: -przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce -przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce -przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce -omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy -wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w</p>	<p>Uczeń: -omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce -charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce -porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy -porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy -omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej -analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu -opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej -omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce -wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii -analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem</p>	<p>Uczeń: -przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej -dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny -wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju -analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki</p>

<p>-wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce -wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim</p>	<p>-omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim -lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłone, wodne i niekonwencjonalne -opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych -podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim</p>	<p>województwach pomorskim i łódzkim</p>		
<p>4. Usługi w Polsce</p>				
<p>Uczeń: -podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce -wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> -wyróżnia rodzaje transportu w Polsce -wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze -wyróżnia rodzaje łączności -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> -wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> -wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie -wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski</p>	<p>Uczeń: -omawia zróżnicowanie usług w Polsce -omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce -omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce -omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce -omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce -wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym -wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego -omawia czynniki rozwoju turystyki</p>	<p>Uczeń: -przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków -omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski -podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski -przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce -charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> -charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski -wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski</p>	<p>Uczeń: -wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce -prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego -ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki -analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy -ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski -analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie -określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach</p>	<p>Uczeń: -identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta -podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej -ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy -omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski</p>

	-wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie			
5. Mój region i moja mała ojczyzna				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> -wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski -wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony -wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu -wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> -wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny -przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie -wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych -wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych -określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym -rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie -analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu -prezentuje główne cechy gospodarki regionu -opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny -omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu -prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie -wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego -planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie -projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności -podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej

Opracowanie: Zespół nauczycieli geografii

